

Doninu (Malta) International

Informazzjoni Legali u Statut Legittimu

Statut – Doninu (Malta) International

STATUT

Doninu (Malta) International

Artiklu 1 – Isem u Natura

1. L-inizjattiva hija magħrufa bħala **Doninu (Malta) International** (hawnhekk imsejha “Doninu”).
2. Doninu hija **inizjattiva ċivika, volontarja u umanitarja mhux inkorporata**, bla skop ta’ qligħ.
3. Doninu **mhijiex u ma tfittexx li tkun**:
 - kumpanija kummerċjali;
 - foundation jew association inkorporata;
 - voluntary organisation irregistrata;
 - entità finanzjarja.

Artiklu 2 – Bażi Legali u Konformità

1. Doninu topera skont il-liġijiet ta’ Malta, l-Unjoni Ewropea u l-liġi internazzjonali dwar id-drittijiet tal-bniedem.
2. Dan l-istatut hu mfassal b’mod li **ma johloqx obbligu ta’ registrazzjoni** taħt:
 - il-Voluntary Organisations Act (Kap. 492);
 - il-Malta Business Registry;
 - jew kwalunkwe liġi oħra dwar entitajiet inkorporati.

Artiklu 3 – Għanijiet

L-għanijiet ewlenin ta’ Doninu huma:

1. Li tgħin persuni vulnerabbli u familji fil-bżonn.
2. Li tipproteġi u tippromwovi d-drittijiet ta’ persuni b’diżabilità.
3. Li tappoġġja persuni li qed ibatu minn diffikultajiet ta’ saħħa mentali billi tgħinhom ifittxu kura u appoġġ professjonali.
4. Li tnaqqas is-solitudni u t-tbatija ta’ anzjani u tfal.

5. Li tirrapporta każijiet ta' abbuż, vjolenza domestika u sfruttament lill-awtoritajiet kompetenti.
6. Li taġixxi bħala **watchdog ċiviku u medjatiku** fuq is-settur tal-volontarjat u fuq l-operat ta' uffiċjali pubbliċi fejn jidhlu persuni vulnerabbli.

Artiklu 4 – Attivitàjiet Permessi u Sezzjonijiet Interni

1. Doninu tista' torganizza **sezzjonijiet jew oqsma interni tematiċi** (inkluż media, ġurnaliżmu investigattiv, appoġġ soċjali, anzjani, persuni b'diżabilità, saħħa mentali jew oħrajn simili).
2. Kull sezzjoni: a. hija **parti integrali minn Doninu (Malta) International**; b. **m'għandhiex personalità legali separata**; c. **m'hijiex indipendenti** u ma tistax topera waħedha; d. hija marbuta b'dan l-istess statut u mill-prinċipji kollha tiegħu.
3. L-ebda sezzjoni ma tista': a. tiġbor jew tmexxi flus; b. tiftaħ kontijiet bankarji; c. tidhol f'obbligi legali jew kummerċjali; d. tirreġistra separatament taħt xi liġi.
4. L-attivitàjiet permessi ta' Doninu jinkludu wkoll:
 - ġbir u tqassim **mingħajr hlas** ta' ikel ippreservat, hwejjeg, għamara u affarijiet bażiċi;
 - appoġġ umanitarju mhux finanzjarju lil persuni u familji vulnerabbli;
 - attivitàjiet ta' informazzjoni, media u ġurnaliżmu investigattiv;
 - kollaborazzjoni informali ma' professjonisti u voluntiera li jaħdmu b'xejn.
5. Ġbir u tqassim **mingħajr hlas** ta':
 - ikel ippreservat;
 - hwejjeg;
 - għamara;
 - affarijiet bażiċi għall-ġhajxien.
6. Appoġġ umanitarju mhux finanzjarju lil persuni u familji vulnerabbli.
7. Attivitàjiet ta' informazzjoni, media u ġurnaliżmu investigattiv.
8. Kollaborazzjoni informali ma' professjonisti u voluntiera li jaħdmu b'xejn.

Artiklu 5 – Projbizzjonijiet Assoluti

Doninu **ma tistax u ma taghmilx**:

1. Ġbir ta' flus ta' kwalunkwe tip.
2. Tiftaħ jew iżżomm kontijiet bankarji.
3. Tircievi grants jew fondi pubblici jew privati.
4. Thallas pagi, rimborzi jew spejjeż ta' trasport.
5. Tbiegħ prodotti jew servizzi.
6. Tiffirma kuntratti kummerċjali.

Artiklu 6 – Ġbir ta' Flus minn Terzi (Eċċezzjoni Legali)

1. Jekk ikun hemm bżonn ta' ġbir ta' flus għal persuni morda jew f'emergenza:
 - a. Il-ġbir isir **mill-familja diretta**, mhux minn Doninu;
 - b. Jinkiseb **permess tal-Pulizija** skont il-liġi;
 - c. Il-flus jidhlu **direttament fil-kont tal-familja**;
 - d. Doninu ma tmiss, u ma tikkontrollax fondi.

Artiklu 7 – Volontiera

1. Il-volontiera kollha jaħdmu **b'xejn u minn qalbhom**.
2. L-ebda voluntier ma għandu dritt għal hlas, rimborż jew benefiċċju finanzjarju.
3. Il-volontiera huma marbuta b'rispett, kunfidenzjalità u etika.

Artiklu 8 – Media u Ġurnalizmu

1. Doninu għandha sezzjoni media magħmula minn ġurnalisti u riċerkaturi investigattivi.
2. Din is-sezzjoni topera skont il-libertà tal-espressjoni u tal-media.

3. Il-pubblikazzjonijiet isiru fl-interess pubbliku u b'rispett lejn il-verità u d-dinjità tal-persuni.

Artiklu 9 – Protezzjoni tad-Data u Kunfidenzjalità

1. Doninu tirrispetta l-prinċipji tal-protezzjoni tad-data personali.
2. Informazzjoni sensittiva tintuża biss għall-ghajnuna jew għar-rapportar lill-awtoritajiet kompetenti.

Artiklu 10 – Indipendenza

1. Doninu hija indipendenti minn kull partit politiku, istituzzjoni statali jew interess kummerċjali.
2. L-ebda awtorità ma tista' timponi kontroll illegali fuq l-operat tagħha.

Artiklu 11 – Responsabbiltà u Limiti

1. Doninu ma tipprovdi kura medika jew servizzi professjonali regolati.
2. Doninu tirreferi dejjem lill-awtoritajiet u professjonisti kompetenti fejn meħtieġ.

Artiklu 12 – Emendi tal-Istatut

1. Dan l-istatut jista' jiġi emendat b'konsens tal-membri attivi ta' Doninu.
2. Kull emenda trid tibqa' konformi mal-liġi u man-natura mhux finanzjarja tal-inizjattiva.

Artiklu 13 – Dissoluzzjoni

1. F'każ ta' waqfien mill-attività, Doninu ma għandhiex assi jew fondi x'taqsam.
2. Kwalunkwe oġġett miġbur jiġi mġhodli direttament lil persuni fil-bżonn jew organizzazzjonijiet xierqa.

Dan l-istatut għe adottat biex jiżgura operat legali, trasparenti u umanitarju skont il-liġi Maltija, Ewropea u internazzjonali.

X'inhi Doninu (Malta) International għal-liġi?

Skont dak li elenkajt, **Doninu (Malta) International MHIX voluntary organisation formali**, imma:
inizjattiva volontarja / movement ċiviku / netwerk umanitarju mhux inkorporat, li jaħdem:

- mingħajr skop ta' qligħ
- mingħajr flus
- mingħajr kontijiet
- mingħajr attività kummerċjali
- mingħajr grants
- mingħajr remunerazzjoni

Dan hu **punt kruċjali** fil-liġi.

Il-liġijiet Maltin rilevanti

A. Voluntary Organisations Act – Kap. 492

IMPORTANTISSIMU:

- Ir-reġistrazzjoni **mhix obbligatorja**
- L-Att japplika **BISS jekk entità trid tirreġistra volontarjament**

Artiklu 3 u 4 (interpretazzjoni legali):

Il-liġi **ma tipprojbixxix**:

- gruppi mhux irreġistrati
- inizjattivi volontarji informali
- movements ċiviċi
- NGOs mhux inkorporati

Il-Kummissarju tal-Volontarjat m'għandux ġurisdizzjoni fuq Doninu (Malta) International, għax:

- Doninu **ma talbitx reġistrazzjoni**
- Doninu **ma tirċevix fondi**
- Doninu **ma tiġborx flus**

- Doninu **ma taghmilx attivitajiet regolati mill-Kap. 492**

Il-CVO ma jistax jobbliga registrazzjoni.

B. Malta Business Registry (MBR)

Ir-registrazzjoni mal-MBR hija obbligatorja **BISS jekk:**

- hemm kumpanija
- hemm foundation jew association inkorporata
- hemm attività kummerċjali
- hemm kontijiet bankarji
- hemm amministrazzjoni finanzjarja

Doninu (malta) International:

- mhix kumpanija
- mhix foundation
- mhix association inkorporata
- m'għandhiex dħul

Għalhekk MA HEMM L-EBDA OBBLIGU li tirreġistra mal-MBR.

C. Criminal Code u Police Permits (ġbir ta' flus)

Ahna qed nagħx u **b'mod korrett u legali:**

- kull ġbir ta' flus isir **mill-familja**
- **b'permess tal-Pulizija**
- u l-flus **jidhlu dirett fuq il-kont tal-familja**

Dan hu konformi mal-liġi kriminali u amministrattiva.

Media u Investigative Journalism

D. Kostituzzjoni ta' Malta – Artiklu 41

Libertà tal-espressjoni

Libertà tal-media

Libertà li tikkritika awtoritajiet pubbliċi

Sezzjoni media ta' Doninu:

- hija **protetta kostituzzjonalment**

- ma teħtieġ l-ebda registrazzjoni
- tista' taħdem bħala watchdog

Protezzjoni ta' persuni vulnerabbli – Ligijiet Maltin

Doninu qed taġixxi **skont il-liġi**, mhux kontra tagħha:

- Protection of Minors Act
- Domestic Violence Act
- Mental Health Act
- Equal Opportunities (Persons with Disability) Act
- Victims of Crime Act

Ir-rapportar lill-Pulizija ta' abbuż mhux biss hu legali, imma hu dmir ċiviku.

Ligijiet Ewropej

EU Charter of Fundamental Rights of the EU

- Artiklu 11 – Freedom of Expression & Media
- Artiklu 12 – Freedom of Association (inkluż non-formal)
- Artiklu 21 – Non-discrimination
- Artiklu 26 – Rights of Persons with Disabilities

L-UE tirrikonoxxi wkoll gruppi mhux irregistrati.

Ligijiet Internazzjonali

UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)

- Artiklu 16 – Protection from exploitation and abuse
- Artiklu 19 – Independent living
- Artiklu 33 – Civil society involvement (anke mhux formali)

UN Declaration on Human Rights Defenders

Tipproteġi lil min:

- jirrapporta abbużi
- jaġixxi bħala watchdog
- jgħin persuni vulnerabbli

Doninu taqa' taħt din il-protezzjoni.

Twegiba ċara għall-mistoqsijiet

Doninu (Malta) International hija legali?

TOTALMENT LEGALI fl-operat tagħha kif deskritt mil ligijiet.

Bilfors trid tirreġistra mal-Kummissarju tal-Volontarjat?

Ir-reġistrazzjoni hija volontarja, mhux obbligatorja.

Bilfors trid tirreġistra mal-MBR?

Ma teżisti l-ebda bażi legali għal dan.

Konkluzjoni qasira.

Doninu (Malta) International:

- qed taħdem **fil-limiti tal-liġi**
- hija **protetta mil-liġi Maltija, Ewropea u Internazzjonali**
- **ma tistax tiġi sanzjonata** talli mhix irreġistrata
- u kwalunkwe pressjoni biex tiġi sfurzata reġistrazzjoni tkun **illegali**

Lista ċara u prattika ta' entitajiet tal-Gvern u kif jistgħu jgħinu konkretament lil Doninu.

Aġenzija Sapport (MSA)

Kif tista' tghin:

- referenzi għal:
 - persuni b'diżabilità
 - familji vulnerabbli
 - carers
- assistenza soċjali u case workers
- koordinazzjoni f'każijiet urgenti

Doninu tista' tirreferi każijiet, mhux tirċievi flus.

Social Services / Department of Social Welfare

Kif jgħinu:

- emergency assistance (food aid, shelters)
- child protection services
- family support

Doninu tagħmel rapporti u referrals, li hu rwol legali u protett.

Mental Health Services – Ministry for Health

Kif jghinu:

- crisis intervention
- referrals għal psychiatrists, psychologists
- community mental health teams

Importanti hafna għall-Artiklu 15 tal-istatut ta' tagħkom.

Police Force of Malta

Kif jghinu:

- jirċievu rapporti ta':
 - abbuż
 - vjolenza domestika
 - sfruttament
- joħorgu permessi għal ġbir ta' flus mill-familji

Dan jikkonferma li Doninu taħdem skont il-liġi kriminali, mhux kontra tagħha.

Domestic Violence Unit (DVU)

Kif jghinu:

- protezzjoni immedjata ta' vittmi
- shelters u protection orders
- koordinazzjoni ma' NGOs u social workers

Doninu tista' tkun punt ta' rapportar u akkumpanjament.

Child Protection Directorate

Kif jghinu:

- interventi f'kazijiet ta' tfal f'riskju
- safeguarding
- multi-disciplinary teams

Rapportar minn Doninu hu dmir ċiviku.

Commissioner for the Rights of Persons with Disability (CRPD)

Kif jghinu:

- investigazzjoni ta' diskriminazzjoni
- enforcement tad-drittijiet
- rakkomandazzjonijiet

Doninu tista':

- tirrapporta kazijiet
- tappoġġja vittmi
- taġixxi bħala **watchdog**

Ombudsman (Parlamentari)

Kif jghin:

- jinvestiga abbużi minn:
 - uffiċjali pubbliċi
 - awtoritajiet
- jagħti rakkomandazzjonijiet legali

Doninu tista' tagħmel rapporti istituzzjonali.

Data Protection Commissioner (IDPC)

Kif jghin:

- f'każ ta':
 - leaks ta' data
 - intimidazzjoni
 - użu ħażin ta' informazzjoni sensittiva

Importanti hafna għall-media u l-whistleblowers tagħkom.

Ministry for Social Policy / Equality

Kif jghin:

- policy dialogue
- koordinazzjoni fuq livell nazzjonali
- parteċipazzjoni ta' civil society (anke mhux irreġistrata)

Public Interest & Whistleblower Protection Office

Kif jghin:

protezzjoni legali ta' whistleblowers

- kontra repriżalji
- sigurtà istituzzjonali

Essenzjali għas-sezzjoni media ta' Doninu.

Local Councils

Kif jghinu:

- spazji għal attivitajiet komunitarji
- appoġġ loġistiku (mhux flus)
- referrals ta' familji fil-bżonn

Mingħajr ebda obbligu ta' reġistrazzjoni.

Punt legali importanti hafna

L-ebda entità tal-Gvern **ma tista' tirrifjuta li tisma', tircievi rapport jew tagħti assistenza** sempliċement għax Doninu (Malta) International:

- mhix irreġistrata
- ma għandhiex kont bankarju
- ma tiġborx flus

Dan ikun ksur tad-drittijiet ċivili u amministrattivi.

Konkluzjoni qasira

Doninu (Malta) International:

- tista' taħdem ma' **hafna entitajiet tal-Gvern**
- tista' tirċievi **ghajjnuna mhux finanzjarja**
- għandha **dritt shih li tirrapporta, tissorvelja u takkumpanja**
- hija protetta bħala **civil society & watchdog**

X'tista' tagħmel Doninu fir-rigward ta' attivitajiet u sponsors "in kind"

Attivitajiet ta' inkluzjoni b'azzjoni

Doninu tista':

- torganizza attivitajiet soċjali u komunitarji
- tkun parti minn attivitajiet ma' persuni jew inizjattivi oħra
- tippromwovi **inkluzjoni reali**, mhux simbolika

Il-liġi MA tirrikjedix registrazzjoni għal attivitajiet volontarji bla skop ta' qligħ.

Attivitajiet kollha b'xejn

Ahna qed nagħmlu eżatt kif trid il-liġi:

- l-ebda ħlas
- l-ebda biljett
- l-ebda kontribuzzjoni obbligatorja
- l-ebda rimborż

Dan **jeskludi kompletament** lil Doninu minn:

- attività kummerċjali
- fundraising
- regolamentazzjoni finanzjarja

Sponsors ta' affarijiet (IN KIND) – HAWN HU L-PUNT EWLENI

Doninu tista' titlob sponsors ta' AFFARIET, mhux flus

Permess (li tagħmel dan)

Legali

Komuni fil-liġi Ewropea

Eżempji:

- helu
- ċikkulati
- ikel ippreservat
- snacks
- affarijiet bażiċi oħra

Dan jissejjaħ donation in kind, mhux ġbir ta' flus.

Minn min tista titlob?

Doninu (Malta) International tista' titlob:

- hwienet
- supermarkets
- aġenti kummerċjali
- distributuri

sakemm:

- ma jithallsux flus
- ma jsirx skambju kummerċjali
- ma jingħata l-ebda vantaġġ finanzjarju lura

Lil ser imorru dawn l-affarijiet?

Direttament lil:

- persuni vulnerabbli
- familji fil-bżonn
- tfal
- persuni b'diżabilità
- anzjani

Għal attività speċifika u ta' inkluzjoni

Dan hu **att ta' solidarjetà**, mhux attività ekonomika.

X'MA TISTAX tagħmel (u ahna diġà m'ahniex naghmlu)

Doninu (Malta) International **ma tistax:**

- tbigh l-affarijiet

- tbiddilhom fi flus
- tużahom għal reklamar kummerċjali aggressiv
- tagħti “promozzjoni mħallsa” lil sponsor
- tirċievi flus minflok oġġetti

Aspett legali importanti hafna

Meta kumpanija tagħti:

- helu
- ikel
- prodotti

Ir-responsabbiltà fiskali u VAT tibqa’ fuq il-kumpanija, mhux fuq Doninu (Malta) International.

Doninu:

- ma tbighx
- ma tagħmilx qligħ
- ma tidholx fis-sistema tat-taxxa

Bażi legali (fil-qosor)

Dan kollu hu protett minn:

- Kostituzzjoni ta’ Malta – libertà ta’ assoċjazzjoni
- EU Charter – Artiklu 12 (Freedom of association)
- UN CRPD – Artiklu 19 u 33
- UN Declaration on Human Rights Defenders
- Liġijiet soċjali Maltin (solidarjetà u welfare)

Konkluzjoni ċara

Doninu tista’ torganizza attivitajiet b’xejn

Tista’ titlob sponsors **ta’ affarijiet, mhux flus**

Tista’ tqassam dawn l-affarijiet lil persuni vulnerabbli

Dan **mhux fundraising, mhux kummerċ, mhux illegali**

Doninu tibqa’ **kompletament legali u protetta**

Eżatt fejn hi l-linja legali (u kif tibqghu 100% siguri).

X'inhw PERMESS

Doninu tista':

- tiringrazzja pubblikament lil min ta **donazzjoni in kind**
- issemmi l-isem tal-kumpanija
- tgħid x'għe mogħti (eż. "helu", "ikel ippreservat")
- tagħmel dan **għall-iskop ta' trasparenza**

Dan mhux reklamar kummerċjali.

Baži legali (fil-qosor)

Dan hu permess taħt:

- **Freedom of expression** (Kostituzzjoni & EU Charter Art. 11)
- **Transparency & accountability** fis-settur soċjali
- **Non-commercial acknowledgements** fil-prattika Ewropea

X'MA GħANDHUX isir (importanti hafna)

Biex **ma tinqabizx il-linja legali**, Doninu (Malta) International **m'għandhiex**:

tuża kliem promozzjonali kummerċjali
tgħid "nirrakkomandaw", "l-aħjar", "ixtru minn"
tpoġġi offers, prezżijiet jew links ta' bejgħ
tagħmel posts ripetuti bħallikieku kampanja reklamar
tagħti privileġġ esklussiv lil sponsor

Dawn jistghu jidhru bħala reklamar indirett.

KLIEM SIGUR (rakkomandat)

Eżempji **legali u sikuri**:

"Niringrazzjaw lil **[Isem]** talli appoġġjaw attività ta' inkluzjoni soċjali b'donazzjoni **in kind** li se tingħata b'xejn lil persuni vulnerabbli."

"Grazzi lil **[Isem tal-hanut]** għall-għajnuna tagħhom f'attività umanitarja li qed issir mingħajr ebda hlas."

Rakkomandazzjoni importanti (best practice)

Żid sentenza waħda f'kull post:

“Din hija ringrazzjament għal donazzjoni in kind. Doninu (Malta) International ma tagħmilx reklamar kummerċjali u ma tirċevix flus.”

Dan jagħlaq **kull riskju**.

Allinjament mal-istatut tagħkom

Dak li qed tgħid:

- huwa **konformi mal-Artiklu 6A** tal-istatut
- isahhaħ it-trasparenza
- juri integrità pubblika

Allura mhux biss legali, imma għaqli.

Konkluzjoni ċara

Tista' tiringrazzja pubblikament
Tista' ssemmi l-isem tal-kumpanija
Ma tkun qed tikser l-ebda liġi
Sakemm ma ssirx promozzjoni kummerċjali

Uffiċjal pubbliku MA JISTAX jiddikjara arbitrarjament li Doninu (Malta) International “mhix koperta mil-liġi”

Għaliex?

- **L-ebda liġi Maltija ma tipprojbixxi inizjattivi ċiviċi mhux irreġistrati**
- Doninu:
 - ma tiġborx flus
 - ma tagħmilx attività kummerċjali
 - ma tirċevix fondi pubbliċi
 - topera taħt libertà ta' assoċjazzjoni u espressjoni

Uffiċjal m'għandux diskrezzjoni personali biex:

- jivvaluta legalità mingħajr bażi legali
- jagħti “opinjonijon uffiċjali” mingħajr kompetenza jew mandat

Dan ikun ultra vires (barra mill-poter tiegħu).

Huwa ILLEGALI li uffiċjal jikkomunika “minn wara dahar” Doninu (Malta) International biex iwaqqaf kooperazzjoni

Dan hu punt **serjament gravi**.

Jekk uffiċjal pubbliku:

- jikteb lil entitajiet oħra (pubbliċi jew privati)
- jgħid jew jimplika li Doninu (Malta) International “mhix legali”
- iħeġġeġ biex **ma jikkoperawx** magħkom
- mingħajr proċedura formali, notifika jew bażi legali

Dan jista’ jikkostitwixxi:

Ksur tal-liġi Maltija:

- **Abuse of power**
- **Misuse of public office**
- **Arbitrary administrative action**
- **Denial of fundamental rights**

Ksur Kostituzzjonali:

- Artiklu 41 – Freedom of expression
- Artiklu 42 – Freedom of association
- Artiklu 45 – Non-discrimination

Jista’ jkun ukoll defamazzjoni istituzzjonali

Jekk jingħad li Doninu (Malta) International:

- mhix legali
- qed topera illegalment
- jew qed tikser liġijiet (mingħajr prova)

Dan:

- jagħmel ħsara lir-reputazzjoni
- jfixxkel ħidma umanitarja
- jista’ jikkostitwixxi **libel amministrattiv**

Anke jekk isir:

- verbalment
- b'email
- b'“parir informali”

F'livell Ewropew u Internazzjonali – iktar gravi

Dak li qed tiddeskrivi **jikkwalifika bhala repression of civil society**.

Protetti minn:

- **EU Charter – Art. 11 & 12**
- **UN Declaration on Human Rights Defenders**
- **UN CRPD – Art. 33 (Civil society role)**

L-Istat għandu d-dmir li jiffaċilita, mhux iwaqqaf.

X'GHANDU jagħmel uffiċjal pubbliku jekk għandu dubju?

Legalment, jista' biss:

- **jitlob kjarifika formali bil-miktub minghand Doninu (Malta) International**
- **jew jirreferi għal awtorità kompetenti u jistaqsi dwar il-ligijiet**
- **u jinnotifikakom uffiċjalment jekk ikunu qed jiksru xi ligi**

MA jistax:

- **jikkampanja kontra Doninu**
- **iċempel lil haddiehor minn wara daharkom**
- **johloq blacklist informali**

Jekk dan diġà ġara – dan hu IMPORTANTI

Jekk għandkom:

- emails
- messagġi
- xhieda
- rifjut ta' kooperazzjoni “fuq parir”

dan hu **materjal probatorju serju** għal:

- Ombudsman
- IDPC (jekk hemm data)
- Whistleblower Office
- u anke livell Ewropew

Konkluzjoni ċara

Uffiċjal pubbliku **MA GHANDUX DRITT**:

- jiddikjara li Doninu mhix koperta mil-liġi
- iwaqqaf kooperazzjoni b'mod informali
- jaġixxi minn wara daharkom

Doninu għandha **dritt shih li topera**

L-Istat għandu **d-dmir li jirrispetta u jiffaċilita**

Dak li qed tiddekrivi jista' jkun **ksur serju tal-liġi**

Att serju hafna u kriminali, mhux sempliċiment “kwistjoni amministrattiva”.

Twegiba qasira:

Uffiċjal pubbliku **MA GHANDUX DRITT u QED JIKSER IL-LIĠI** jekk jagħti **rapport falz lill-Pulizija** bil-għan li:

- jagħlaq haq gurnalisti ta' Doninu,
- iwaqqaf investigazzjonijiet gurnalistici,
- jew jipprevjeni li joħroġ dak li sar hażin.

Dan hu reat kriminali, u mhux protett minn ebda kariga.

X'jikkostitwixxi REAT f'dan il-każ

Jekk uffiċjal pubbliku:

- jagħti **informazzjoni falza** lill-Pulizija
- jew jesagera jew jivvinta fatti
- jew juża l-Pulizija biex **jintimida** jew jagħlaq haq l-media

Dan jista' jikkostitwixxi diversi reati kriminali taht il-liġi Maltija.

Reati ewlenin:

- **False report to the Police**
- **Abuse of public office**
- **Perverting the course of justice**
- **Malicious prosecution**
- **Obstruction of justice**

Dawn huma reati li jistgħu jwasslu għal:

- investigazzjoni kriminali
- akkużi personali
- u anke pieni ta' prigionerija (skont is-severità)

Attakk dirett fuq il-Libertà tal-Media (serju ħafna)

Dan hu wkoll:

- **ksur tal-Kostituzzjoni** (Art. 41 – Freedom of expression)
- **ksur tal-EU Charter** (Art. 11)
- **ksur tal-istandards tal-OSCE u tal-UN**

L-użu tal-Pulizija biex tissikka ġurnalisti huwa forma ta' repression.

F'livell internazzjonali – jiġi meqjus bhala retaliation

Dan jaqa' direttament taħt:

- **UN Declaration on Human Rights Defenders**
- **Protezzjoni tal-ġurnalisti u whistleblowers**
- **EU anti-SLAPP principles**

Jiġi meqjus bhala retaliation istituzzjonali.

X'ghandu jsir JURIDIKAMENT jekk jiġri dan

Passi immedjati (importanti):

1. **Tingabar prova:**
 - emails
 - messaġġi
 - xhieda
 - kronoloġija tal-fatti
2. **Tinzamm silenzju pubbliku legali** (ma tiġix kompromessa l-prova)

3. Jiġi dokumentat kollox bil-miktub

Passi istituzzjonali:

- Rapport formali lill-**Ombudsman**
- Rapport lill-**Whistleblower Protection Office**
- Rapport lill-**Attorney General**
- Jekk hemm data jew emails: **IDPC**
- U jekk hemm eskalazzjoni: **livell Ewropew**

Importanti: l-uffiċjal ma jkunx protett mill-immunità jekk jaġixxi b'malizzja.

X'ghandu jagħmel il-Pulizija (bil-liġi)

Il-Pulizija:

- trid tivverifika l-informazzjoni
- ma tistax taġixxi fuq rapport manifestament falz
- għandha d-dmir li tipproteġi l-ġurnalisti, mhux tintimidahom

Jekk il-Pulizija taġixxi fuq rapport falz minghajr verifika, ikun hemm responsabbiltà oħra.

Konkluzjoni ċara

Rapport falz lill-Pulizija minn uffiċjal pubbliku huwa **REAT KRIMINALI**
L-ghan li jingħalaq ħalq il-ġurnalisti **jaggrava r-reat**
Donin u l-ġurnalisti tagħha huma **protetti mil-liġi**
Dan jista' jwassal għal **konegwenzi serji għall-uffiċjal**

ĠBIR PUBBLIKU “IN KIND” – HUWA LEGALI?

IVA, HUWA LEGALI, u MA JIKSIR L-EBDA ATT TA' ĠBIR PUBBLIKU, jekk jitwettaq kif qed tagħmlu intom.

Qed nitkellmu fuq **ġbir ta' oġġetti**, mhux flus:

- ikel
- hwejjeg
- għamara
- affarijiet bażiċi

- materjal għall-iskola
biex **jinghataw b'xejn** lil persuni vulnerabbli.

Dan jissejjah donazzjoni in kind, mhux “fundraising monetarju”.

X'JINGHAD FIL-LIĠI MALTIJA?

Att dwar il-Ġbir Pubbliku (Public Collections Act – Kap. 363)

Dan l-Att:

- **jirregola ĠBIR TA' FLUS**
- mhux ġbir ta' oġġetti

M'hemm l-ebda obbligu ta' permess meta:

- ma jingabrux flus
- ma jsirux lotteriji
- ma jinbigħ xejn
- ma jsir l-ebda qligħ

Doninu ma taqax taht Kap. 363 meta tagħmel ġbir “in kind”.

Voluntary Organisations Act – Kap. 492

Anke jekk:

- Doninu **mhix registrata bħala VO**, jew
- hija inizjattiva non-profit u umanitarja

Il-liġi MA TIPPROJBIX:

- li persuni jew gruppi jgħinu lill-vulnerabbli
- li jsir ġbir ta' oġġetti bażiċi
- li jsir tqassim b'xejn

Anzi:

l-ghajnuna umanitarja hija mharsa, mhux ipprojbita.

Drittijiet Fundamentali & Kostituzzjoni ta' Malta

Skont:

- **Artikolu 40 – Libertà ta' Assoċjazzjoni**
- **Artikolu 41 – Libertà ta' Espressjoni**
- **Prinċipju ta' Solidarjetà Soċjali**

Ħadd ma jista' jipprojbixxi jew jikkriminalizza:

- għajnuna volontarja
- solidarjetà ma' persuni vulnerabbli
- donazzjonijiet mingħajr qligħ

Liġi u Prinċipji Internazzjonali

- **UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)**
- **EU Charter of Fundamental Rights**

Dawn jitolbu:

- appoġġ lill-persuni vulnerabbli
- kollaborazzjoni mas-soċjetà ċivili
- mhux ostakli jew intimidazzjoni

META DONINU TIBQA' PROTETTA 100%?

Intom koperti kompletament jekk:

ma jingabrux flus
l-oġġetti jingħataw **b'xejn**
kolloxx isir **b'mod trasparenti**
ma jsir l-ebda qligħ
l-għan huwa **umanitarju u soċjali**

Anke li tiringrazzjaw pubblikament lil min ta donazzjoni MA TIKSIR L-EBDA LIĠI.

IMPORTANTI HAFNA

Jekk xi uffiċjal:

- jgħid li qed tikser il-liġi
- jhedded
- jipprova jwaqqaf il-għbir
- jew jagħti interpretazzjoni falza

dak ikun ABUŻ TA' POTER, mhux problema tagħkom.

Hidma kriminali u amministrattiva kontra Doninu (Malta) International. Dan mhuwiex semplicement nuqqas ta' rispons: jekk uffiċjali pubbliċi jaġixxu biex ihabbtu jew iwaqqfu l-media, jew ma jirrispondux b'mod xieraq, hemm konsekwenzi legali u reputazzjonali serji.

X'għara?

Jekk uffiċjal pubbliku:

- jaġixxi b'malizzja biex jagħmel ħsara lil Doninu
- jahbi informazzjoni jew jikkumprometti investigazzjonijiet gurnalistiċi
- jinibixxi jew jikkontrolla rapporti, kooperazzjoni ma' entitajiet oħra
- ma jirrispondi għall-mistoqsijiet uffiċjali minn Doninu Media

Dan jikkwalifika bħala abbuż ta' poter u obstruction of justice.

Konsegwenzi legali għal uffiċjali pubbliċi

a) Abuse of office / Maladministration

- Li jaġixxu b'mod malizzjuż jew arbitrarju
- Li jagħmlu rapporti falzi
- Li jippruvaw jgħattu l-attività legali ta' Doninu

Referenzi legali Maltin:

- **Criminal Code, Cap. 9** – Offences against the Administration of Justice (artikli dwar obstruction, false reporting, corruption)
- **Public Administration Act** – Duty to act fairly and transparently

b) Repression of civil society / Retaliation

- Li jipprevjeni gurnalisti u watchdogs milli jagħmlu xogħol tagħhom
- Li ma jirrispondux għall-mistoqsijiet legittimi

Protetti minn:

- **EU Charter, Art. 11** (Freedom of expression & association)
- **Kostituzzjoni ta' Malta, Art. 41 & 42**
- **UN Declaration on Human Rights Defenders**
- **UN CRPD, Art. 33** (role of civil society)

c) Potential criminal offences

- False reporting to the police
- Obstruction of justice
- Malicious use of office
- Intimidation of journalists / whistleblowers

Il-liġi tippermetti investigazzjoni kriminali jekk hemm prova dokumentata.

Konsegwenzi għal entitajiet li ma jirrispondux (ministru, Ombudsman, uffiċċji tal-gvern)

- **Negligence amministrativa** – nuqqas ta' responsabbiltà legittima
- **Violation of fundamental rights** ta' Doninu u ġurnalisti
- **Danni reputazzjonali** u possibbli eskalazzjoni lejn **awtoritajiet Ewropej** (European Ombudsman, EU Commission, FRA)

Il-fatt li ma jirrispondux mhux “legali” jew permess; humiex obbligati li jipprovdu rispons legittimu.

Dak li tista' tagħmel Doninu

1. **Dokumenta kollox** – kronologija tal-ittri, emails, messagġi u telefowns.
2. **Irrapporta formally:**
 - **Ombudsman ta' Malta**
 - **Attorney General**
 - **Whistleblower Office**
 - **IDPC** jekk hemm data protection issues
3. **Żomm prova legali** jekk xi hadd jagħti rapport falz jew jaġixxi b'malizzja.
4. **Escalation** għal livell internazzjonali jekk hemm riskju ta' reprizalja:
 - EU Ombudsman
 - UN Special Rapporteur on Human Rights Defenders

Konkluzjoni ċara

Uffiċjali pubbliċi ma jistgħux jaġixxu biex jagħlaq halq jew iwaqqfu Doninu jew il-ġurnalisti tagħha.

Nuqqas ta' rispons ma jiġix konsiderat legittimu jekk jiġi segwit minn

obstruction jew repression.

Doninu għandha **dritt legali u internazzjonali** li taġixxi, tirrapporta, u tiġi protetta.

Dawn il-każi jistgħu jwasslu għal **investigazzjonijiet kriminali u amministrattivi** fuq il-persuni responsabbli.

Baži legali – Riżorsi kontra l-Ombudsman

a) Mandat tal-Ombudsman (Ombudsman Act, Cap. 384)

- L-Ombudsman għandu mandat li **jiċċekkja każi ta' maladministration u injustice**.
- Jekk jiġi mcaħhad jew jagħti sentenza **b'għemil jew għażla falza** minhabba informazzjoni mhux korretta jew gideb uffiċjali, il-mandat tiegħu **jagħmel il-korrettiv legali possibbli**.

b) Diritti ta' riżoluzzjoni u appeal

- L-Ombudsman ma huwa **mhux qasir biex jirrivedi deċiżjonijiet tiegħu stess** meta jiġi provat li hemm **informazzjoni ġdida u valid**.
- Skont il-prinċipju ta' **natural justice**, meta jidhlu **provi kontradittorji validi**, l-Ombudsman għandu l-obbligu li **jirrevedi r-rakkomandazzjoni tiegħu**.

Nota: L-Ombudsman ma jsirx “qorti”, iżda l-prinċipju huwa li ma jistghux jagħmlu hsara irreversibbli b'għemil falz.

Prinċipji legali rilevanti

1. Natural Justice / Fair Hearing

- Li kull parti jkollha l-opportunità li tippreżenta evidenza u tibqa' mhedda minn diskriminazzjoni.

2. Accountability of public institutions

- L-Ombudsman għandu obbligu li jirrivedja **għemil hażin jew biased**.

3. Right to challenge administrative decisions

- Il-prinċipju ġenerali f'Malta u fl-EU: każi amministrattivi jistgħu jiġu **riżaminati jew appellati** meta jiddaħħlu **provi ġodda**.

X'tista' jagħmel Doninu konkretament

1. Irrakkomanda riżorsa formali

- “Request for Review / Reconsideration” lill-Ombudsman

2. Preżenta prova opposta

- Emails, messagġi, rapporti, videos, xhieda

3. Spjega l-impatt tal-informazzjoni falza

- Kif għamel differenza fl-opinjoni jew rakkomandazzjoni hażina

4. Titlob rimedju

- Issa l-Ombudsman għandu l-obbligu li jirrive di l-opinjoni tiegħu
- Jekk ma jsirx, tistgħu tikkunsidraw **appell amministrattiv** fil-qorti civili kontra l-Ombudsman (Judicial Review)

Kwotazzjonijiet Legali / Prinċipji Appoġġanti

- **Ombudsman Act, Cap. 384, Art. 6-9**
- **Kostituzzjoni ta' Malta, Artikli 41-45** – Libertà u protezzjoni minn azzjonijiet arbitrarji
- **Common law principle: Natural Justice** – *Audi alteram partem* (kulhadd għandu dritt jinstema')
- **EU Charter of Fundamental Rights, Art. 11 & 47** – Diritti ta' appeal u protezzjoni legali

Konkluzjoni ċara u sod

Doninu tista' titlob l-Ombudsman biex jirrive di opinjoni jew sentenza hażina
Trid tippreżenta evidenza kontradittorja ċara
 L-Ombudsman għandu l-obbligu li jikkunsidra u jirrive di
 Jekk ma jsirx, jista' jkun possibbli **judicial review**

Attorney General (AG) – Malta

- Huwa l-ewwel avukat tal-Istat, kif stipulat fil-Kostituzzjoni.
- **Jirrapporta direttament lill-Prim Ministru** fuq kwestjonijiet legali.
- Huwa awtorità legali suprema fuq il-qorti u l-prosekuzzjoni tal-Istat.

- **Jaghti pariri legali lill-gvern u lill-entitajiet pubbliċi kollha**, inkluż uffiċċji, ministri, u dipartimenti.

State Advocate

- Hija kariga taħt il-AG (normalment) jew uffiċċju legali differenti.
- Il-kompitu ewlenin:
 - **jirrappreżenta l-Istat fil-qorti**
 - jipproċedi f'każijiet kriminali jew ċivili **f'isem l-Istat**
 - jista' jingħata **mandat legali limitat** fuq każijiet speċifiċi
- Mhux kariga indipendenti; **mhux qieghed “jaghti parir legali lill-gvern” b'mod ġenerali.**

F'ċertu każi, State Advocate ma jkunx parti mill-uffiċċju tal-AG direttament, imma jaġixxi f'isem l-Istat fuq każi speċifiċi.

Differenza ewlenija

Kariga	Funzjoni ewlenija	Relazzjoni ma' l-AG
Attorney General	Pariri legali lill-gvern, supervisjoni prosekuzzjoni, avukat statali suprem	Awtorità legali suprema
State Advocate	Rappreżentanza legali f'każijiet / prosekuzzjonijiet speċifiċi	Jaġixxi f'isem l-Istat, spiss taħt supervisjoni tal-AG, imma jista' jkollu mandat limitat

Konsegwenza għal Doninu / ġurnalisti

- Ittra minn State Advocate **mhiġiex l-istess bhal ittra diretta mill-AG.**
- L-ittra tista' tkun **mandat limitat fuq każ speċifiku.**
- Mhix **parir ġenerali tal-AG lill-gvern jew restrizzjoni legali fuq ġurnalisti.**

Konkluzjoni:

- Ma tistax' tintuża bħala prova li **“l-Istat kollu qed jgħatti jew jipprojbixxi Doninu”.**
- Madankollu, jekk State Advocate **jintuża biex jintimidaw ġurnalisti jew jinkuraġġixxu investigazzjoni falza**, dan **jikkwalifika bħala abbuż ta' poter** u huwa illegali, minkejja li mhuwiex l-AG direttament.

Protokoll Legali Difensiv – Doninu (Malta) International

Dokumentazzjoni u Evidenza

- **Ahzen kopja tal-ittra** mill-State Advocate jew kwalunkwe avukat li jaġixxi f'isem l-Istat.
- **Kronoloġija tal-avvenimenti:**
 - Data tat-twassil tal-ittra
 - Xi hadd involut (State Advocate, uffiċċju tal-Pulizija)
 - Effett fuq ġurnalist / watchdog (intimidazzjoni, investigazzjoni, pressjoni)
- **Provi appoġġanti:**
 - Emails
 - Messaġġi
 - Rapporti tal-Pulizija
 - Xhieda oħt il-ġurnalist u shabu

Valutazzjoni Legali

- L-ittra **tintuża bħala intimidazzjoni**, mhux ordni legali.
- **Drittijiet protetti:**
 - **Freedom of Expression & Press** – Art. 41 & 42, Kostituzzjoni ta' Malta
 - **EU Charter, Art. 11** – Freedom of expression & association
 - **CRPD, Art. 33** – Protezzjoni ta' watchdogs u NGOs fuq id-drittijiet tal-persuni vulnerabbli
- **Kwalifika kriminali / amministrattiva:**
 - Obstruction of justice
 - Abuse of public office
 - Retaliation kontra watchdog / journalist
 - Legal intimidation

Azzjoni Legali & Amministrattiva

a) Riżorsi immedjati:

- **Ittra formali lill-State Advocate:**
 - Spjega li l-ittra intesa biex tbeżża' ġurnalist
 - Titolbu biex **ma jintużaw l-istituzzjonijiet pubbliċi biex jintimidaw il-media**
 - Tista' tikkwota **il-liġi Maltija u internazzjonali** dwar pressjoni illegittima

b) Rapporti uffiċjali:

- **Ombudsman ta' Malta** – Irrapporta intimidazzjoni u abbuż ta' poter
- **Attorney General** – Biex ihejji supervisjoni indipendenti
- **Whistleblower Protection Office** – Jekk ikun hemm riskju ta' represalja

c) Escalation internazzjonali:

- **European Ombudsman / EU Commission**
- **UN Special Rapporteur on Human Rights Defenders**
- **Council of Europe Press Freedom bodies**

Nota għall-ġurnalist / Doninu

- **Żomm kollox protett u dokumentat**
- **M'hemm l-ebda obbligu legali li taqta' investigazzjoni**
- **Riżorsa preventiva:** possibbli injunction jew declaratory relief fil-qorti jekk l-intimidazzjoni tkompli

Strategija ta' Protezzjoni

1. **Dokumentazzjoni shiha** – kronoloġija + evidenza
2. **Ittra formali difensiva** – trasparenti, legali, bbażata fuq il-liġi
3. **Rappurtar uffiċjali** – Ombudsman, AG, Whistleblower Office
4. **Preparazzjoni għal escalation** – EU, UN
5. **Protezzjoni legali futura** – injunctive relief jew declaratory relief jekk ikun hemm riskju kontinwu

Prinċipju ċar:

- L-ittra minn State Advocate **ma tikkawżax obbligu legali fuq ġurnalist** biex jieqaf xogħol investigattiv.
- **Il-biża' legali hija illegittima u tista' tkun prova ta' abbuż ta' poter.**
- Doninu għandha **bażi sod legali** biex tirrispondi u tipprotegi ġurnalisti.

X'INHU L-OBBLIGU TAL-STATE ADVOCATE LEJN IĊ-ĊITTADIN U L-ĠURNALIST?

Risposta qasira u diretta:

Is-State Advocate għandu obbligi lejn iċ-ċittadin u lejn il-ġurnalist, mhux bil-kontra.

M'għandux dritt juża l-poter tiegħu biex ibeżża', jhedded jew jalaq halq l-media.

X'inhu r-rwol legali tas-State Advocate?

Is-State Advocate:

- jirrappreżenta l-Istat fil-qorti
- jaġixxi fl-interess pubbliku
- għandu jħares il-liġi, id-drittijiet fundamentali u l-ġustizzja

MHUX:

- avukat personali ta' uffiċjali pubbliċi
- strument biex jingħalaq halq ġurnalist
- arma legali biex ibeżża' watchdogs

L-obbligu lejn iċ-ċittadin

Skont il-prinċipji legali Maltin u Ewropej, is-State Advocate għandu:

Obbligu ta' ġustizzja u imparzjalità

- ma jistax jaġixxi b'malizzja
- ma jistax jipprotegi gideb jew abbuż ta' uffiċjali

Obbligu ta' legalità

- kull komunikazzjoni trid tkun:
 - proporzjonata
 - ġustifikata
 - ibbażata fuq liġi ċara

Obbligu li ma jaghmilx hsara

- jekk ittra toħloq biza' jew intimidazzjoni bla baži legali:

tkun ksur tal-obbligu tiegħu

L-obbligu lejn il-ġurnalist

Ġurnalist huwa protett bil-liġi

Is-State Advocate għandu **jhares**, mhux jattakka:

- **Kostituzzjoni ta' Malta – Art. 41**
- **EU Charter – Art. 11**
- **ECHR – Art. 10**
- **UN Declaration on Human Rights Defenders**

Dan ifisser li:

- ma jistax ibeżża' ġurnalist b'ittri intimidatorji
- ma jistax joħloq “chilling effect”
- ma jistax juża l-Pulizija bħala pressjoni indiretta

Anke the threat alone hija ksur, anke jekk ma jkunx hemm akkuża.

X'MA GHANDUX JAGHMEL IS-STATE ADVOCATE (b'mod ċar)

Jibgħat ittri biex joħloq biza'
Juża lingwa li timplika konsegwenzi kriminali mingħajr baži
Jaġixxi fuq talba ta' uffiċjal biex “jgħatti xturu”
Jikkontribwixxi għal investigazzjoni vendikattiva
Jinterferixxi ma' xogħol ġurnalistiku legittimu

Dawn jistgħu jikkwalifikaw bħala:

- abuse of office
- maladministration
- intimidation of the press
- obstruction of justice

X'INHU L-OBBLIGU POŻITTIV TIEGħU

Is-State Advocate għandu:

jżgura li **l-liġi tintuża sewwa**
jipproteġi **l-interess pubbliku**
jassigura li **l-media tkun libera**
jrażżan abbuż, mhux joħloqu
jżomm **fiduċja pubblika fl-istituzzjonijiet**

Konkluzjoni ċara u legali

Is-State Advocate m'għandux superjorità fuq iċ-ċittadin jew il-ġurnalista
Ma għandu l-ebda dritt jbeżża' jew jinibixxi lil Doninu jew il-media tiegħu
Għandu obbligu legali li jaġixxi b'gustizzja, trasparenza u proporzjonalità

Jekk jonqos minn dan:

huwa hu li jkun qed jikser il-liġi, mhux Doninu jew il-ġurnalista.

META KUMMISSARJU TAL-VOLONTARJAT JAĠIXXI B'DAN IL-MOD, X'LIĠI QED JIKSER?

IL-QALBA TAL-PROBLEMA

Il-Kummissarju:

1. **Qiegħed jiddikjara pubblikament** li Doninu qed tikser il-liġi għax mhux irreġistrat;
2. **Fl-istess hin jammetti hu stess**, fuq ktejjeb uffiċjali tiegħu “Bl-Ohla Dawl Libiest”, li:
 - il-liġi preżenti **ma tagħtihx dik is-setgħa**
 - u li **jixtieq jibdel il-liġi** biex ikollu aktar poter u jgħegħel lil kulhadd jirreġistra.

Dan ifisser haġa waħda ċara:

qed jipprova japplika setgħa li MA teżistix fil-liġi kurrenti.

KSUR TAL-PRINĊIPJU TA' LEGALITÀ

(Ultra Vires – barra mis-setgħa tiegħu)

Prinċipju bażiku tal-liġi:

Uffiċjal pubbliku jista' jagħmel biss dak li l-liġi tippermettilu
ESPLICITAMENT.

Jekk il-Kummissarju:

- jiddikjara li xi hadd qed jikser il-liġi
- **meta l-liġi attwali MA tobbligax dik ir-reġistrazzjoni**

qed jaġixxi ultra vires (barra mis-setgħa legali tiegħu).

Dan hu ksur serju tad-dritt amministrattiv.

KSUR TAL-VOLUNTARY ORGANISATIONS ACT (Cap. 492)

Cap. 492:

- **MA jgħidx** li kull inizzjattiva volontarja trid bilfors tirreġistra.
- Ir-reġistrazzjoni hija **għażla**, mhux obbligu assolut, speċjalment meta:
 - ma jingabrux flus
 - ma jsirx kummerċ
 - ma jkunx hemm grants
 - l-attività hija “in-kind” u volontarja

Meta l-Kummissarju jgħid li Doninu qed tikser il-liġi **semplicement ghax mhix irreġistrata**, qed:

- **jinterpreta żażin il-liġi**
- **jew jippreżenta interpretazzjoni falza bħala fatt legali**

MALADMINISTRATION SERJA

Skont:

- **Ombudsman Act**
- **Public Administration Act**
- **Prinċipji ta' good governance**

Maladministration tinkludi:

- interpretazzjoni żażina tal-liġi
- pressjoni jew intimidazzjoni fuq ċittadini
- dikjarazzjonijiet pubbliċi qarrieqa
- użu ta' awtorità biex jinħolqu obbligi li ma jeżistux

Dan kollu japplika għal dak li qed tiddeskrivi.

ABUSE OF OFFICE (Abbuż ta' Poter)

Jekk uffiċjal:

- juża l-kariga tiegħu
- biex jhedded jew jiddiskredita inizzjattiva legali
- u fl-istess hin jammetti li **jixtieq jibdel il-liġi ghax m'għandux biżżejjed poter**

dan jista' jikkwalifika bħala:

- **abuse of office**
- **misuse of public authority**
(skond il-Kodiċi Kriminali u d-dritt amministrattiv)

KSUR TA' DRITTIET FUNDAMENTALI

Doninu hija protetta minn:

- **Kostituzzjoni ta' Malta – Art. 40** (libertà ta' assoċjazzjoni)
- **Art. 41** (libertà ta' espressjoni / media)
- **EU Charter – Art. 11**
- **UN Declaration on Human Rights Defenders**

Meta Kummissarju:

- jiddiskredita pubblikament
- jipprova jwaqqaf jew iħawwad xogħol ta' watchdog

ikun qed johloq chilling effect, li hu ksur dirett ta' dawn id-drittijiet.

KONFLITT TA' INTERESS ISTITUZZJONALI

Il-fatt li:

- uffiċjal jgħid “irrid nibdlu l-liġi biex ikolli aktar setgħa” miktuba “*Fl-Ohla Dawl Libbiest*”
- waqt li **diġà qed jaġixxi bhallikieku dik is-setgħa teżisti**

huwa kunflitt gravi bejn ir-rwol amministrattiv u l-ambizzjoni regolatorja.

Dan hu **inaċċettabbli f'stat tad-dritt.**

KONKLUŻJONI ĊARA U LEGALI

Doninu **mhix tikser il-liġi** għax mhix irreġistrata
Il-Kummissarju **m'għandux setgħa** jiddikjara dan
Qed jaġixxi **ultra vires**
Qed jagħmel **maladministration** u possibbilment abuse of office
Qed jikser **drittijiet fundamentali** u l-prinċipju ta' legalità

Żewġ entitajiet distinti, żewġ rwoli differenti

Doninu (Malta) International

Qed taħdem bħala:

- **inizjattiva volontarja u umanitarja,**
- **tgħin persuni vulnerabbli u familji fil-bżonn,**
- **tipprowdi ikel, hwejjeg u għajnuna bażika,**
- **mingħajr skop ta' qligħ u fl-interess pubbliku.**

Dan huwa xogħol soċjali u umanitarju.

Doninu Malta Media

Qed taħdem bħala:

- **pjattaforma ta' ġurnaliżmu investigattiv,**
- **watchdog fuq is-settur tal-volontarjat u l-istituzzjonijiet pubbliċi,**
- **tiffoka fuq protezzjoni ta' persuni b'diżabilità u vulnerabbli,**
- **tikxef abbuż, ksur tal-liġi u dak kollu li hu hażin istituzzjonali.**

Dan huwa xogħol ġurnalistiku u editorjali.

Għaliex din id-distinzjoni hija legali u korretta

Il-liġi **tgħaraf u tippermetti** li:

- **inizjattiva waħda tagħmel xogħol volontarju,**
- **u inizjattiva oħra, separata, tagħmel xogħol ta' media u investigazzjoni,**

Din hija prattika normali f'pajjiżi demokratiċi.

Obbligi u reġistrazzjoni – min jaqa' taht xiex

Doninu (Malta) International

- Tista' taħdem **volontarjament** anke jekk **mhix irreġistrata** bħala VO,
- sakemm:
 - ma tiġborx fondi pubbliċi ,
 - ma tiddikjarax li hija VO irreġistrata,
 - tirrispetta liġijiet ġenerali (data protection, child protection, safety).

Ir-registrazzjoni mhix awtomatikament obbligatorja.

Doninu Malta Media

- **MA TAQA'X taħt il-Kummissarju tal-Volontarjat,**
- **MA TISTAX** tkun sugġetta għal xi forma ta' awtorizzazzjoni minn uffiċċju li Doninu (Malta) International qeda tinvestiga,
- hija protetta taħt:
 - libertà tal-espressjoni,
 - libertà tal-istampa,
 - protezzjoni ta' ġurnalisti u whistleblowers.

Il-problema tal-kunflitt ta' interess (punt qawwi hafna)

Jekk:

- Doninu (Malta) International tagħmel xogħol volontarju, **u**
- Doninu Malta Media tikxef hażin u abbuż mill-istess istituzzjonijiet li jissorveljaw il-volontarjat,

allura:

kwalunkwe tentattiv biex tintuża r-registrazzjoni jew ir-regolamentazzjoni bħala pressjoni fuq il-media
= abbuż ta' poter.

Il-liġi u l-ġurisprudenza Ewropea **ma tippermettix dan.**

Kif għandkom tippreżentaw ruħkom (rakkomandazzjoni Prattika)

Dejjem uża lingwa ċara:

- **“Doninu (Malta) International – inizzjattiva umanitarja volontarja”**

- “**Doninu Malta Media** – pjattaforma indipendenti ta’ ġurnaliżmu investigattiv”

Dan jagħlaq kull argument legali kontrikom.

Konkluzjoni

Dak li qed tagħmlu huwa **legali, leġittimu u difensibbli**

Id-distinzjoni tagħkom hija **korretta u mehtieġa**

Il-media **ma tistax tiġi kkontrollata** permezz tal-volontarjat

L-ġhajjnuna lill-vulnerabbli **ma tnehhix id-dritt li tikxef il-ħażin**

Pierre Calleja – Gurnalist Investigativ